

Minister Zdrowia

Warszawa, 10 sierpnia 2022

ZPN.0164.7.2022

Pan
Kacper Feculak
kacper.feculak@demagog.org.pl

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na wniosek o dostęp do informacji publicznej z dnia 4 sierpnia 2022 r. w sprawie danych dotyczących występowania nadwagi i otyłości w grupie 11-15 latków, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Nadwaga i otyłość to zjawiska o zasięgu globalnym. W wielu krajach otyłość przybrała rozmiary epidemii, obejmującej także dzieci i młodzież. Epidemiczny charakter otyłości, zwłaszcza w krajach uprzemysłowionych, stanowi poważny problem zdrowotny i społeczny. Omawiane zjawiska dotyczą także Polski. W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat wiele państw Regionu Europejskiego odnotowało w populacji wzrost wskaźników nadwagi i otyłości. W 2020 r. oszacowano, że 38,9 mln dzieci w wieku poniżej 5 lat ma nadwagę, podczas gdy w 2016 r. ponad 340 mln dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 19 lat zmagало się z nadwagą lub otyłością.

Ocena stanu odżywienia była jednym z elementów badania HBSC (ang. Health Behaviour in School-age Children) realizowanego w roku szkolnym 2017/2018 wśród dzieci i młodzieży w wieku 11-15 lat.¹ Zgodnie z kategoriami BMI według WHO 2007, nadmierna masa ciała (nadwaga oraz otyłość) występowała u 21,3% ankietowanych, w tym otyłość u 4,7% nastolatków, istotnie częściej u chłopców niż dziewcząt. Wg kryteriów standardu IOTF (International Obesity Task Force), nadmierna masa ciała występowała u 16,5% nastolatków, w tym otyłość u 2,3%, istotnie częściej u chłopców niż dziewcząt.

¹ <http://www.imid.med.pl/files/imid/Aktualnosci/Aktualnosci/raport%20HBSC%202018.pdf>

Częstość występowania nadwagi i otyłości wg WHO 2007 malała wraz z wiekiem badanych – od 25,8% u 11-latków do 15,3% u 15-latków (podobna tendencja malejąca wg kategorii IOTF). Odsetek uczniów z nadwagą i otyłością wg kryterium IOTF wzrósł w okresie 2014-2018 o prawie 2 punkty procentowe – wzrost był znacząco wyższy u chłopców niż u dziewcząt.

Według raportu *Zdrowie i styl życia polskich uczniów*² przygotowanego przez Instytut Matki i Dziecka w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, nadwaga i otyłość występowała u prawie 1/3 badanych uczniów w wieku 7-14 lat, u których wykonano pomiary antropometryczne. Nadmiar masy ciała dotyczy 31,8% uczniów klas II i 29,0% uczniów klas VII i występuje częściej u chłopców niż u dziewcząt. Wartość powyżej 90. C w obwodzie talii – wiązana ze zwiększonym ryzykiem wystąpienia chorób – zanotowano u 25,3% uczniów klas II i 22,6% uczniów klas VII. Co piąty uczeń klasy II i klasy VII miał obwód bioder powyżej wartości zwiększającej ryzyko wystąpienia zaburzeń sercowo-naczyniowych.

Zgodnie z wynikami raportu *Zdrowie i zachowania zdrowotne uczniów 17-letnich na tle zmian w drugiej dekadzie życia przygotowanego przez Instytut Matki i Dziecka w 2020 r.*³ nadwaga i otyłość występowała u 13,6% ogółu badanych 17-latków, znacząco częściej u chłopców (19,0%) niż dziewcząt (8,8%). Istotnie statystycznie różnice związane z płcią utrzymują się od 11 roku życia (18,1%), ale są większe wśród 13- (18,5%) i 15-latków (13,4%). Między 11 a 17 rokiem życia częstość nadwagi i otyłości u nastolatków zmniejsza się, średnio o 4,5 punktów procentowych, w większym stopniu u dziewcząt. W grupie chłopców najbardziej obciążeni nadmiarem masy ciała są 13-latkowie. Po 15-tym roku życia wskaźniki nadmiaru masy ciała stabilizują się u obu płci.

Mając na uwadze fakt, że monitorowanie czynników ryzyka chorób już od wczesnych lat życia jest kluczową strategią umożliwiającą planowanie działań profilaktycznych, w ramach realizacji celu operacyjnego 1 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 w latach 2017-2020 realizowano kompleksowe badania epidemiologiczne dotyczące sposobu żywienia i stanu odżywienia społeczeństwa polskiego również w grupie małych dzieci oraz dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, wraz z identyfikacją czynników ryzyka zaburzeń odżywiania, oceną poziomu aktywności fizycznej, poziomu wiedzy żywieniowej oraz występowania nierówności w zdrowiu. Realizatorem badania

² <https://imid.med.pl/pl/do-pobrania>

³ <https://imid.med.pl/files/imid/Do%20pobrania/Raport%20Zdrowie%20i%20zachowania%20zdrowotne%20uczni%C3%B3w%2017.pdf>

w populacji małych dzieci oraz dzieci i młodzieży był Instytut-Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie. Stan odżywienia uczestników badania oceniano na podstawie pomiarów antropometrycznych wysokości ciała, masy ciała i obwodu talii. W próbie badanej nadwagę, włączając w to otyłość, stwierdzono u 29,1 % dzieci i młodzieży (otyłość bez nadwagi u 10,6%), natomiast niedowagę u 2,2% dzieci i młodzieży.

Z poważaniem,
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Dorota Olczyk
Zastępca Dyrektora

/dokument podpisany elektronicznie/